

Överförmyndarenheten
Anne-Sofie Zettby, Lisa Malmberg

2025-06-10

Dnr ÖFN 2025-64

Överförmyndarnämnden

Översyn av arvode

Förslag till överförmyndarnämndens beslut

1. Överförmyndarenhetens rapport gällande översyn av arvoden godkänns.

Ärende

I överförmyndarnämndens internbudget och verksamhetsplan för 2024 gavs uppdrag till Överförmyndarenheten att göra en förstudie kring arvodesriktlinjer som grund för fortsatta diskussioner.

När förstudien redovisades på nämnd i juni 2024 gavs nytt uppdrag till enheten att ta fram ett förslag för fortsatt hantering för en ändamålsenligt och rättssäker hantering av arvodering för ställföreträdare.

Överförmyndarenheten återkom med underlag till överförmyndarnämnden i november 2024. Beslut fattades att upphöra med förskottsutbetalning av arvode från och med juli 2025 samt att nämnden även fortsatt ska administrera ställföreträdarens arvoden via kommunens lönesystem.

I samband med detta beslut gavs uppdrag till enheten att senast juni 2025 återkomma med en översyn av arvodesnivåerna.

Överförmyndarenheten har nu genomfört en översyn av arvoden som redovisas i bifogad rapport.

Underlaget kan ses som en grund för fortsatta beslut gällande arvodering och utveckling av nuvarande system.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse Översyn arvoden 2025.docx
Bilaga; Översyn arvoden.pdf

Bakgrund

Den som utses som ställföreträdare, det vill säga god man, förvaltare eller förordnad förmyndare, har rätt till ett skäligt arvode för sitt uppdrag samt ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande enligt 12 kap 16 § föräldrabalken

Att vara god man, förvaltare eller förmyndare innebär att ta på sig ett lagreglerat men frivilligt uppdrag. Det är överförmyndaren i respektive kommun som beslutar om riktlinjer för arvode och kostnadsersättningar.

I Linköping betalas arvode ut av kommunen i samtliga uppdrag där ställföreträdaren begär arvode för sitt nedlagda arbete.

I syfte att ytterligare främja förutsägbarhet och rättssäkerhet fattade överförmyndarnämnden i november 2024 beslut om att med start i januari 2025 börja fasa ut förskottsbetalningarna. Från och med 1 juli 2025 avskaffas hanteringen helt, och arvode utbetalas därefter efter genomförd granskning.

Överförmyndarnämnden har för 2025 ett strategiskt utvecklingsuppdrag under målområde verksamhet som lyder:

”Överförmyndarnämnden ska göra en översyn av riktlinjer för fastställande av arvode och ersättning till ställföreträdare med syfte att främja förutsägbarhet och rättssäkerhet. I uppdraget ingår att se över rekrytering av ställföreträdare.”

Överförmyndarnämnden gav i samband med beslut att upphöra med förskottsutbetalning av arvoden ett uppdrag till överförmyndarenheten att återkomma till överförmyndarnämnden senast i juni 2025 med rapport om översyn av arvodesnivåerna samt underlag för ny riktlinje utifrån översynen.

Sammanfattning

I ”ställföreträdarutredningen” SOU 2021:36, Gode män och förvaltare – en översyn, lyfts frågan om storlek på arvode, tidpunkt för utbetalning och former för utbetalning. Utredningen föreslår även att grunderna för ställföreträdarskap, de som idag är förvalta egendom, bevaka rätt och sörja för person ersätts av ekonomiska och personliga angelägenheter där bevaka rätt ingår i båda delarna. Syftet med förändringarna är enligt utredningen att stimulera fler ställföreträdare att ta svårare uppdrag, effektivisera handläggningen och stegvis anpassa riktlinjerna till nationella riktlinje.

Tyvärr har inga beslut fattats utifrån utredningen.

I den omvärldsbevakning som genomförts i utredningen framkommer att det finns skillnader i arvodesnivåer i jämförbara kommuner, både de som har högre och de som har lägre arvodesnivåer.

Flera kommuner använder sig av de riktlinjer som SKR tagit fram.

Överförmyndarenheten ser en utmaning i att ändra system innan ställföreträdarutredningen är beslutad, eftersom andra ändringar kan komma att ske om regeringen omhändertar utredningen.

I omvärldsbevakningen framkommer också att flera kommuner infört uppstartskostnad. Hanteringen skiljer sig åt, men är ett sätt att stimulera ställföreträdare att ta nya uppdrag och/eller kunna gå in snabbare vid behov av byte i ett pågående uppdrag.

SKRs cirkulär kring arvodesnivåer berör inte uppstartsarvoden.

Överförmyndarenheten bedömer sammanfattningsvis att det finns tre huvudsakliga frågor att ta ställning till dessa är om överförmyndarnämnden bör:

- införa så kallade uppstartsarvoden?
- ändra ersättningsmodell och i så fall i vilken riktning?
- ändra sina riktlinjer för arvode i syfte att höja ersättningen till ställföreträdarna?

Ekonomiska konsekvenser

Rapporten visar på olika alternativ kring utveckling av arvoden. Samtliga innebär kostnader som idag inte ryms inom överförmyndarnämndens budgetutrymme.

Kommunala mål

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd

I Linköping är välfärdsuppdraget överordnat. Alla Linköpingsbor kan känna sig trygga i att det finns en väl fungerande välfärd i livets alla skeenden. Kommunalt finansierade tjänster är effektiva och har kvalitet. Linköpings kommun är bra på service. Vård, omsorg och socialtjänst finns nära Linköpingsborna. Inom vård och omsorg finns det flera alternativ som Linköpingsborna själv väljer mellan. Till exempel finns det inom hemtjänsten möjlighet att välja bort utförare och det finns fortsatta möjligheter att byta äldreboende. Äldre har också möjlighet att bo kvar hemma längre och det finns ett aktivt arbete för att minska och bryta ofrivillig ensamhet bland äldre. Det är ordning och reda i äldreomsorgen. Linköpingsborna kan räkna med en likvärdig vård och omsorg med kvalitet, oavsett utförare. Familjer i Linköping känner trygghet i att barn har en tillvaro där de kan växa och utvecklas under goda förhållanden. Ett viktigt område för socialtjänsten är tidiga och förebyggande insatser. Kommunala insatser utformas för att underlätta vardagen och möta Linköpingsbornas behov. I alla kontakter med Linköpings kommun kan Linköpingsborna räkna med stöd i utsatta situationer.

[Link till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Rapporten berör alla ställföreträdare lika oavsett kön, ålder eller andra grunder. Då rapporten inte innebär förändring som påverkar service eller resurser har ingen jämställdhetsanalys har genomförts.

**Samverkan/information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Överförmyndarenheten

Anne-Sofie Zettby